

TRĪS CEĻA PRINCIPI

Lāma Dže Tsong Khapa

Lāma Tsong Khapa paskaidroja, kā šī trīs galvenie ceļa principi jeb aspekti ietver visas Buddhas mācības. Kopā tie veido itkā divus spārnus ar kuriem mēs varam pacelties un lidot garīgajos augstumos pretim tīrajai gaismai un atpestīšanai. Pirmie divi principi veido ceļa metodi, bet trešais - gudrību. Šie principi ir: 1. Atteikšanās, 2. bodhičitta (atmodas apziņa) - metode, 3. absolūtā gudrība (šunjatā) - gudrība

1. Atteikšanās

Tā ir atteikšanās no samsāras un no pieķeršanās laicīgām vērtībām. Tas nenozīmē, ka ir jādzīvo trūkumā. Var būt īpašumi, nauda utt., bet ar to dalāties un to izlietojam citu labā. Mēs mantai nekalpojam un uz to nepaļaujamies. Vēl svarīgāka ir garīgā pieeja. Ir labi jāpārdomā un jāizprot, ka nav viegli piedzimt veselam cilvēkam ar veselu prātu un rast saskārsmi ar Buddhas mācību. Arī, ka šī dzīve ir ļoti īsa un viss dzīvē ir nepastāvīgs. Mēs visu laiku esam karmas un tendenču ietekmē un tādēļ ciešam. Mēs esam padoti cēlonības un seku likumam ar tā sekām. Pēc šādām pārdomām un meditācijas, mūsu apziņa nepārtraukti tieksies atbrīvoties no samsāras - tā dzimst patiesa atteikšanās.

2. Bodhičitta

Bet ar atteikšanos vien nepietiek. Tā ir jāatbalsta ar atmodinātu Buddhas apziņu (Bodhicitta), ti. stipra griba sasniegt atpestīšanu lai varētu palīdzēt visai dzīvajai radībai (sentient beings) atbrīvoties no samsāras. Mēs apzināmies, ka visa dzīvā radība, netikai es, ir neziņas un karmas ietekmē un cieš. Es esmu tikai viens, bet pārējā dzīvā radība ir neskaitāms daudzums, tādēļ daudz nozīmīgāki kā es. Visa dzīvā radība ir bezspēcīgi padota četru plūsmu ietekmei: dzimšana, slimības, vecums un miršana. Ja apzināmies, ka visa dzīvā radība ir reiz bijusi mūsu mātes, tad, atzīstot mātes lielo mīlestību, rodas spēcīga vēlšanās atmaksāt šo labestību un palīdzēt visiem atbrīvoties no samsāras.

3. Gudrība

Pirmie divi principi veido ceļa metodi, bet ir vajadzīga arī gudrība kā šo metodi pielietot un kā saprast augstāko patiesību par visu parādību īsto eksistenci ti., ka nekas nerodas un nepastāv pats no sevis, bet ir savstarpēji atkarīgs! Tā ir augstākā gudrība, kas izskaidro visa nebūtību vai neesošu īstenību. Pareizi un labi saprast šo principu prasa dziļu analīzi

un ilgstošu meditāciju. Viegli varam šo mācību pārprast un tā nonākt galējībās ti. pieņemt, ka visas relatīvās parādības eksistē pašas no sevis un, ka tas ko uztveram ar savām sešām maņām ir augstākā patiesība (kā mēs to pieņemam ikdienā), vai arī krist pretējā galējībā un pieņemt, ka vispār neeksistē nekas ti. nihilisms un , ka tas ko uztveram ir tikai prāta fantazija. Šo mācību par augstāko patiesību sauc vidusceļš.

Wednesday, 18 August 1999
Latviskais teksts 10/10/99

© tulkotājs: Jānis Balodis